

Akademie výtvarných umění v Praze

Studijní program Výtvarná umění

Ateliér SOCHF

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**ŽIVOT TAKOVÝ ALE NENÍ
BUT LIFE IS NOT LIKE THAT**

Vypracovala: Marie Kuklíková

Vedoucí diplomové práce: doc. akad. soch. Vojtěch Míča

Oponentka diplomové práce: MgA. Dagmar Šubrtová

Akademický rok 2022/2023

Nemyslím si, že mám jedno hlavní téma nebo jen jedno téma. Práce se mi zdá spíše množinou východisek, jakési vrstvení myšlenek, zážitků a vzpomínek.

První impulsy, byť byly jakékoliv, už nejsou tak podstatné. Socha do sebe vstřebává to, co se mi nabízí v procesu práce. Jediné, co zůstalo, je mlhavá představa kam směřovat. Ale ani to, jak nakonec vyroste, není tak úplně jasné. Pomalé, střídaté a snad nikdy nekončící připlétání jednotlivých vrstev těla. Každou další linkou vedenou horizontálně přibývá tělo ve vertikálním směru. Každá vrstva rozhoduje o tom, jak bude položena ta další. S každým novým zapíchnutím jehly je předchozí zpochybnitelné, a to další nejisté. Nabyde figura do požadované představy, nebo je vůbec žádoucí mít nějakou takovou představu? Mohu se spolehnout na materiál a nechat ho prostě dělat si co chce, nebo to možná ani nejde? Rozhodnutí je vlastně v každém dalším pohybu. Neustálá nutnost měnit a formovat alespoň trochu kompenzuje obsesivní přisívání. Budování tvaru skrz vrstvy je jiné než při modelaci hlínou. Proto je rostoucí torzo překvapivě monumentální.

Postavu (ženy) chápu jako vnější obal, to, co svlékám a do čeho se oblékám, to, čím se obklopuji. Není to, ale převlek ani úkryt. Je to hájené prostředí, jistota, které se držíme, když se kolem všechno mění. Neseme si ji s sebou. Toto hájemství musí být velké, prostorné tak, aby se do něj všechno vešlo. Nerovnováha a sesedání vykresluje předchozí chyby, stejně jako když si zkušenostmi uvědomíme pomýlenost vlastního chování. Přísně metaforicky jsem obsahem uvnitř a můj život je napletená schránka.

Nechala jsem si v průběhu práce pomoci. Pořádala "společná pletení", kdy mi přátelé pomohli splétat pruty, které jsem pak napletla na sochu. Kolektivní výpomoc byla společenskou událostí. Tato setkání byli součástí práce.

Užitý materiál je tvárný, ne moc trvanlivý a snadno podléhající rozkladu. Myslím, že mě nutí zamyslet se nad sochařským dogmatem trvanlivosti a celistvosti, kdy socha roste rovnoměrně do všech stran a chce přežít staletí. Všechno má svůj čas znamená přiznat si, že jednou i ten pískovec oprší do slitého, sochu jen matně připomínajícího tvaru. I proto vnímám průběh jako hlavní hodnotu. Dílo je jeho

záznamem. Ten má rovněž někde svůj konec. Možná výsledné dílo spálím, nechám shnít na dešti nebo recykluji. Stejně jako vše předchozí bylo závislé na konkrétních rozhodnutích v určitých momentech, není tato další existence přesně daná. Přemýšlení o konečnosti je neustálé.

Ústředním dílem je nadživotní figura korpulentní ženy, která je upletená ze sena. Seno původně pochází z rodinné zahrady. S nutností mít ho více bylo další zakoupeno na farmě za Zbraslaví. Pletené je technikou, kterou se ze slámy vyrábějí ošatky. Technika je mírně upravená: Místo lýka nebo štípaného proutí jsem seno obšívala syntetickým provázkem, který mi vyhovoval poměrem cena/výkon. Figura je pletená odspodu nahoru.

Nejdříve jsem začala dolními končetinami. V oblasti stehen se postupně spojily a dále je celá figura spirálovitě pletená v jednom kusu až k hlavě. Dělat to na díly by změnilo význam. Můžeme být sice rozpolcení mezi více zájmů a tvrdit, že se skládáme z mnoha aspektů, ale já si myslím, že jsme hlavně celistvé bytosti.

Původně jsem doufala v samonosnost pletené figury, s přibývajícím hmotností ale není reálné, aby se zabránilo zhroucení. Její labilitě vypomáhá jednoduchá konstrukce z ocelových trubek. Pohyb je ale značně zdeformován působící vahou.

I když ve své práci zohledňuji hlavně své zkušenosti, praxe si žádá kontext. Nejsilněji vnímám podobnost s počátkem procesuálního umění, kdy se umění přestalo snažit procesy konzervovat, ale začalo na ně upozorňovat. Signifikantní byla zásada balancování mezi řízením procesu a jeho suverenitou. Tyto základy zformuloval Robert Morris v eseji Anti Form, v opozici k jeho ranému minimalismu. V paralele k současnému entropickému uspořádání společnosti lze citovat filozofa Jeana Baudrillarda:

„nebudeme mít snahu napravovat onu nejistotu vkládáním nových hodnot, nových pravidel, ale že se nejistota jako taková stane novým pravidlem hry, novou hodnotou, novou jistotou ve smyslu základního pravidla“.¹

Ani to ale není přesné, neboť mi nejde ani tak o to napsat si vlastní nový manifest práce, jako vstřebávat a žít. Cítím tedy i jakési cukání náklonosti, pokud jde o tezi, že jedním z úkolů současného umění je obnovení jeho rituální funkce. Práce jsou přeci jen takovou drobnou oslavou toho, čím se na tomto světě zabýváme.

Přikládání důrazu tomu či onomu nebrání tomu, aby byl takový záznam silným vyjádřením. Inspirace se mi dostává, s mými očividnými sklony k figurálnosti, přes tvorbu umělců, jakými jsou či byli i Zorka Ságlová, Magdalena Abakanowicz, Eva Kmentová, Dieter Roth, Simone Leigh, Vlasta Prachatická, Anna Hulačová nebo Louise Bourgeois.

Při shodě formy s obsahem je občas proces podobný tomu, jako když se strefujeme do malého terče. V mém případě se spíš musel obsah věcí z velké krabice vejít do srozumitelného balíčku. Množství obsahu se nerovná vždy kvalitě, ale nemyslím si, že by mnohoznačnost nebyla možná. Průběh práce mi určil, čím se chci zabývat. Různé odbočky mi přinesly spoustu námětů a nápadů kam dál směřovat.

¹ BAUDRILLARD, Jean. Impossible Exchange, Verso books 2012